ACADEMIA ROMÂNĂ

PUNCTUL DE VEDERE AL ACADEMIEI ROMÂNE
PRIVIND PLANUL-CADRU PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL GIMNAZIAL DIN ROMÂNIA

Academia Română a luat act cu îngrijorare de propunerile formulate în cadrul celor trei variante ale Planului-cadru pentru învățământul gimnazial din România de către Institutul de Științe ale Educației și care se află acum în dezbatere publică.

Subiectul major care îngrijorează mediul academic şi care se regăseşte la nivelul tuturor celor trei variante, nelăsând nicio posibilitate de opțiune profesorilor, este **reducerea numărului de ore**, până la dispariția din programă, la **discipline fundamentale** de studiu, menite să formeze atât cultura generală, cât şi conştiința istorică şi identitară a noilor generații. Astfel, măsurile propuse de Institutul de Științe ale Educației anunță: dispariția singurei ore de **limba latină** în gimnaziu, la clasa a VIII-a, amputarea unei ore de **limba şi literatura română** la clasele a V-a şi a VI-a şi diminuarea drastică a numărului de ore de **istorie**, oricum insuficiente în urma reducerilor impuse de ultimul plan-cadru din 2001.

Semnalăm că toate cele trei domenii de studiu vitregite de actuala propunere sunt materii cu un puternic caracter identitar, contribuind împreună la dezvoltarea conştiinței naționale, europene şi umaniste a tinerei generații. Studiul limbii latine, limbii şi literaturii române şi istoriei (naționale şi universale) oferă copiilor repere existențiale, orientându-i ca cetățeni ce aparțin unui popor european, vorbitori ai unei limbi de origine latină, înrudită cu alte câteva limbi europene descendente din acelaşi trunchi comun, purtători ai unor valori culturale şi etnice care s-au aflat întotdeauna în deplin respect şi armonie cu valorile altor popoare.

Identitatea românească nu poate fi înțeleasă fără componenta sa latină, indentitatea europeană, la rândul ei, nu poate ignora această componentă. Să nu uităm eforturile Şcolii Ardeleane, iluminismul românesc, de a argumenta originea latină a poporului şi a limbii româneşti în Transilvania. Să nu uităm că însuşi statul român s-a constituit, la 1859, în jurul ideii de unitate a tuturor celor „de gintă latină“. În acest context, prima misiune a Academiei Române, la 1866, a fost să alcătuiască gramatica şi dicționarul limbii române şi să redacteze tratatul de istoria românilor, tocmai pentru a susține şi cultiva conştiința identității noastre. Or, acum, propunerile acestui nou Plan-cadru compromit printr-un singur gest, insuficient cântărit, eforturile a generații de intelectuali responsabili şi pun sub semnul pericolului însăşi identitatea noastră. Consecințele nu vor întârzia să apară, iar Istoria nu va fi îngăduitoare.

Academia Română atrage deci atenția asupra pericolului reprezentat de excluderea studiului limbii latine şi diminuarea numărului de ore la limba şi literatura română şi istorie, discipline care, alături de componenta lor identitară amintită, au cea mai importantă vocație formativă dintre toate disciplinele - dacă ar fi să amintim numai dezvoltarea gândirii logice, a capacității de exprimare, a creativității, a spiritului civic şi a celui democratic, înțelegerea integratoare, în spiritul valorilor umaniste. Vârsta gimnazială, cuprinsă între 10-15 ani, este cea mai propice dezvoltării unei personalități armonioase, deopotrivă sensibilă, rațională şi creativă. Istoria cu deosebire oferă o perspectivă largă asupra realității, situată în orizontul devenirii, şi asigură, astfel, cadrul de integrare şi

Calea Victoriei 125, sector 1, 010071 Bucureşti-România
Tel: +40 21 312 27 59; Fax: + 40 21 0312 254 075

capacitatea de a răspunde provocărilor prezentului. Limba şi literatura română dezvoltă capacitatea de înțelegere a noțiunilor, conceptelor, fenomenelor, dar şi sensibilitatea, bunul gust, receptarea estetică. Şi, desigur, atât de necesara capacitate de exprimare corectă şi de structurare a unui discurs cu sens. Latina consolidează cunoştințele de gramatică, de logică, furnizează terminologia pentru majoritatea ştiințelor exacte şi, nu în ultimul rând, este purtătoarea unor valori care au stat la baza construirii civilizației europeane moderne şi contemporane.

Procesul pedagogic, actul educativ este, cum sperăm că se ştie, complex şi dificil. El necesită timp, strategie inteligentă, atenție sporită, răbdare şi chiar delicatețe. O trecere rapidă printr-o multitudine de discipline compromite posibilitatea de fixare şi aprofundare şi conduce la superficialitate şi ineficiență. În acest context, semnalăm un alt viciu fundamental al actualului Plan-cadru şi anume tendința de a avea la nivelul învățământului gimnazial cât mai multe materii cu doar o oră de studiu pe săptămână, periclitând astfel instruirea solidă şi educația.

Membri ai Academiei Române au semnalat în repetate rânduri insuficiența numărului de ore la disciplina istorie, inconsistența programelor şi deficiențele manualelor. Specialişti din institutele de cercetare ale Academiei Române au adresat memorii şi au propus Ministerului Educației sprijin şi consiliere în elaborarea ghidurilor de predare şi în perfecționarea cadrelor didactice.

Academia Română vă solicită, domnule Ministru, să dispuneți reanalizarea celor trei variante alte actualului Plan-cadru pentru învățământul gimnazial, alocarea unui număr optim de ore pentru disciplinele limba latină, la clasa a VIII-a, limba şi literatura română şi istorie pentru întreg ciclul V-VIII, precum şi pentru celelalte discipline de studiu, elaborarea atentă a unor programe echilibrate, care să țină cont de principiile interdisciplinarității şi complementarității, astfel încât învățământul gimnazial să-şi îndeplinească în mod real misiunea: aceea de a forma cultura generală a elevilor şi a pune bazele dezvoltării armonioase a tinerei generații.

Academia Română îşi exprimă deplină încredere în implicarea şi decizia dumneavoastră.

BIROUL PREZIDIULUI ACADEMIEI ROMÂNE

Acad. Ionel-Valentin Vlad, preşedintele Academiei Române

Acad. Cristian Hera, vicepreşedinte al Academiei Române

Acad. Bogdan Simionescu, vicepreşedinte al Academiei Române

Acad. Alexandru Surdu, vicepreşedinte al Academiei Române

Acad. Victor Spinei, vicepreşedinte al Academiei Române

Acad. Victor Voicu, secretar general al Academiei Române

Punct de vedere adresat domnului prof. dr. ing. Adrian Curaj,
Ministrul Educației şi Cercetării Ştiințifice

Calea Victoriei 125, sector 1, 010071 Bucureşti-România
Tel: +40 21 312 27 59; Fax: + 40 21 0312 254 075